

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR: II

САРАЈЕВО, 30.04.2018.

БРОЈ/ NUMBER: 1

ДЕМОГРАФИЈА И СОЦИЈАЛНЕ СТАТИСТИКЕ

DEMOGRAPHY AND SOCIAL STATISTICS

ИСТРАЖИВАЊЕ О ТРОШКОВИМА РАДА

2016

LABOUR COST SURVEY

2016

Просјечни мјесечни трошкови рада по запосленом лицу у Босни и Херцеговини, за 2016. годину, износили су **1.673** КМ.

Просјечни мјесечни трошкови рада по извршеном сату рада у Босни и Херцеговини, за 2016. годину, износили су **10,87** КМ.

У структури укупних трошкова рада највеће учешће имају трошкови за плате и накнаде плата **91,5** %.

Посматрано према Класификацији дјелатности КД БиХ 2010 највиши трошкови рада по запосленом забиљежени су у дјелатностима:

К - Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања **2.842** КМ

Д - Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација **2.798** КМ

а најнижи у дјелатностима:

И - Дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране (хотелијерство и угоститељство) **1.009** КМ и

Ф – Грађевинарство **1.135** КМ.

*Average monthly labour costs per employee in Bosnia and Herzegovina, for 2016, were **1.673** KM.*

*Average monthly labour costs per hour actually worked in Bosnia and Herzegovina, for 2016, were **10,87** KM.*

*The highest share in labour costs have costs for wages and salaries **91,5**%.*

According to the NACE Rev. 2 classification the highest monthly labour costs per employee were recorded in sections:

***K** - Financial and insurance activities **2.842** KM*

***D** - Electricity, gas, steam and air conditioning supply **2.798** KM*

and the lowest in sections:

***I** - Accommodation and food service activities **1.009** KM and*

***F** - Construction **1.135** KM.*

1. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ТРОШКОВИ РАДА ПО ВРСТАМА ТРОШКОВА, БиХ, 2016. година

1. AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS ACCORDING TO THE KIND OF COSTS, B&H 2016.

у КМ / in KM

Врсте трошкова рада	Просјечни мјесечни трошкови рада по запосленом <i>Average monthly labour costs per employee</i>	Просјечни трошкови рада по извршеном сату <i>Average labour costs per hour actually worked</i>	Kind of labour costs
Укупни трошкови рада¹⁾	1.673	10,87	Total labour costs¹⁾
Примања запослених	1.531	9,94	Employees incomes
Социјални доприноси	132	0,86	Social contributions
Трошкови образовања	3	0,02	Vocational training costs
Други трошкови послодавца	5	0,03	Other expenditures
Остали порези, доприноси и издаци	3	0,02	Other taxes, contributions and expenditures
Субвенције ²⁾	2	0,01	Subsidies ²⁾

¹⁾ Укупни трошкови рада су збир примања запослених, социјалних доприноса послодавца, трошкова образовања, других трошкова послодавца и осталих пореза и доприноса.

²⁾ Субвенције се одузимају од укупних трошкова рада.

¹⁾ Total labour costs are sum of wages and salaries, employer's social contributions, vocational training costs, other expenditures and other taxes, contributions and expenditures.

²⁾ Subsidies are deducted from the total labour costs.

2. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ТРОШКОВИ РАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ, ПРЕМА ДЈЕЛАТНОСТИМА КД БиХ 2010, БиХ, 2016. година ³⁾

2. AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS PER EMPLOYEE, ACCORDING TO NACE Rev.2, B&H, 2016. ³⁾

у КМ / in KM

Подручја дјелатност и КД	Укупни трошков и рада <i>Total Labour</i>	Накнаде запосленима <i>Compensation of employees</i>			Трошкови образовања <i>Vocational training costs</i>	Остали трошкови <i>Other expenditure</i>	Остали порези, доприноси и издаци <i>Other taxes, contributions and expenditures</i>	Минус: субвеније <i>Less: subsidies</i>	Sections NACE Rev.2
		Укупно <i>Total</i>	Трошкови за плате и накнаде плата <i>Costs for wages and salaries</i>	Социјални доприноси <i>Social contributions</i>					
УКУПНО	1.673	1.663	1.531	132	3	5	3	2	TOTAL
B Вађење руда и камена	2.086	2.069	1.873	196	1	11	5	0	B Mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	1.207	1.199	1.116	84	3	6	2	(3)	C Manufacturing
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	2.798	2.784	2.538	245	4	4	7	0	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, управљање отпадом, те дјелатности санације животне средине	1.618	1.609	1.487	122	2	5	3	2	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Грађевинарство	1.135	1.125	1.043	82	2	8	(1)	(2)	F Construction
G Трговина на велико и мало; поправак моторних возила и мотоцикала	1.262	1.254	1.166	89	(3)	((5))	2	(2)	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Превоз и складиштење	1.644	1.631	1.499	132	2	7	5	.	H Transportation and storage
I Дјелатности пружања смјештаја, те припреме и услугања хране (хотелијерство и угоститељство)	1.009	1.008	935	74	(1)	2	1	.	I Accommodation and food service activities
J Информације и комуникације	2.431	2.419	2.198	222	6	3	4	.	J Information and communication
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	2.842	2.811	2.544	267	19	4	9	1	K Financial and insurance activities

L	Пословање некретнинама	1.705	1.698	1.526	173	(3)	(3)	(2)	1	L	<i>Real estate activities</i>
M	Стручне, научне и техничке дјелатности	1.867	1.847	1.707	139	12	(5)	6	.	M	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
N	Административне и помоћне услужне дјелатности	1.173	1.160	1.074	85	2	8	4	2	N	<i>Administrative and support service activities</i>
O	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	2.281	2.270	2.075	195	3	6	3	.	O	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
P	Образовање	1.791	1.786	1.656	129	((1))	.	.	.	P	<i>Education</i>
Q	Дјелатности здравствене заштите и социјалне заштите	2.011	2.002	1.834	167	4	1	6	2	Q	<i>Human health and social work activities</i>
R	Умјетност, забава и рекреација	1.156	1.153	1.069	83	1	1	1	0	R	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
S	Остале услужне дјелатности	1.990	1.984	1.815	170	(4)	1	4	3	S	<i>Other service activities</i>

³⁾ Трошкови рада по запосленом односе се на број запослених прерачунат у еквивалент пуног радног времена.

³⁾ *Labour cost per employee refers to employees converted into full time employees*

3. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ТРОШКОВИ РАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ ПРЕМА СЕКТОРИМА ДЈЕЛАТНОСТИ КД БиХ 2010, БиХ, 2016. година

3. AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS PER EMPLOYEE, ACCORDING TO THE GROUPS OF NACE Rev.2, B&H, 2016.

у КМ / in KM

Сектори дјелатности	Укупни трошкови рада <i>Total Labour costs</i>	Накнаде запосленима <i>Compensation of employees</i>			Трошкови образовања <i>Vocational training costs</i>	Остали трошкови <i>Other Labour costs</i>	Остали порези, доприноси и издаци <i>Other taxes, contributions and expenditures</i>	Минус: субвенције <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		Укупно <i>Total</i>	Трошкови за плате и накнаде плата <i>Costs for wages and salaries</i>	Социјални доприноси <i>Social contributions</i>					
Укупно	1.673	1.663	1.531	132	3	5	3	2	Total
Непољопривредне дјелатности	1.446	1.437	1.326	111	2	6	3	(2)	Industry
Услугне дјелатности	1.798	1.788	1.644	144	4	4	3	1	Services

4. УДИО ПРОСЈЕЧНИХ МЈЕСЕЧНИХ ТРОШКОВА РАДА У УКУПНИМ ТРОШКОВИМА РАДА ПРЕМА СЕКТОРИМА ДЈЕЛАТНОСТИ КД БиХ 2010, БиХ 2016. година

4. SHARE OF AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS IN TOTAL LABOUR COSTS, ACCORDING TO THE GROUP OF NACE Rev.2. B&H, 2016

(%)

Сектори дјелатности	Укупни трошкови рада <i>Total Labour costs</i>	Накнаде запосленима <i>Compensation of employees</i>			Трошкови образовања <i>Vocational training costs</i>	Остали трошкови <i>Other Labour costs</i>	Остали порези, доприноси и издаци <i>Other taxes, contributions and expenditures</i>	Минус: субвенције <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		Укупно <i>Total</i>	Трошкови за плате и накнаде плата <i>Costs for wages and salaries</i>	Социјални доприноси <i>Social contributions</i>					
Укупно	100,0	99,4	91,5	7,9	0,2	0,3	0,2	0,1	Total
Непољопривредне дјелатности	100,0	99,4	91,7	7,7	0,2	0,4	0,2	(0,2)	Industry
Услугне дјелатности	100,0	99,4	91,4	8,0	0,2	0,2	0,2	0,1	Services

5. МЈЕСЕЧНИ ПРОСЈЕК ПЛАЋЕНИХ И ИЗВРШЕНИХ САТИ РАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ, ПРЕМА ДЈЕЛАТНОСТИМА КД БиХ 2010, БиХ 2016. година

5. AVERAGE MONTHLY HOURS PAID AND HOURS ACTUALLY WORKED PER EMPLOYEE, ACCORDING TO THE NACE Rev.2, B&H, 2016.

Подручје дјелатности	Плаћени сати рада <i>Hours paid</i>	Извршени (ефективни) сати рада <i>Hours actually worked</i>	Удио извршених сати рада у плаћеним сатима рада (плаћени сати рада = 100) <i>Share of hours actually worked in total hours paid (total hours paid=100)</i>	Sections NACE Rev.2
УКУПНО	175	154	87,9	TOTAL
НЕПОЉОПРИВРЕДНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	174	155	88,6	INDUSTRY
B Вађење руда и камена	169	143	84,6	B <i>Mining and quarrying</i>
C Прерађивачка индустрија	175	156	89,3	C <i>Manufacturing</i>
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	177	149	84,2	D <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
E Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, управљање отпадом, те дјелатности санације животне средине	176	156	88,6	E <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
F Грађевинарство	172	158	91,4	F <i>Construction</i>
УСЛУЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	176	154	87,4	SERVICES
G Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала	174	159	91,0	G <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
H Превоз и складиштење	185	163	88,3	H <i>Transportation and storage</i>

I	Дјелатности пружања смјештаја, те припреме и услуживања хране (хотелијерство и угоститељство)	169	157	92,9	I	<i>Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	175	153	87,6	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	174	150	86,5	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	172	156	90,9	L	<i>Real estate activities</i>
M	Стручне, научне и техничке дјелатности	172	154	89,6	M	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
N	Административне и помоћне услужне дјелатности	218	201	92,5	N	<i>Administrative and support service activities</i>
O	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	174	147	84,4	O	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
P	Образовање	172	145	84,6	P	<i>Education</i>
Q	Дјелатности здравствене заштите и социјалне заштите	174	147	84,6	Q	<i>Human health and social work activities</i>
R	Умјетност, забава и рекреација	174	158	90,9	R	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
S	Остале услужне дјелатности	174	156	89,7	S	<i>Other service activities</i>

6. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ТРОШКОВИ РАДА ПО ИЗВРШЕНОМ (ЕФЕКТИВНОМ) САТУ РАДА, ПРЕМА КД БиХ 2010, БиХ 2016. година

6. AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS PER HOUR ACTUALLY WORKED, ACCORDING TO NACE Rev.2, B&H, 2016.

у КМ / in KM

Сектори дјелатности	Укупни трошков и рада <i>Total Labour costs</i>	Накнаде запосленима Compensation of employees			Трошкови образовања <i>Vocational training costs</i>	Остали трошкови <i>Other Labour costs</i>	Остали порези, доприноси и издаци <i>Other taxes, contributions and expenditures</i>	Минус: субвенције <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		Укупно <i>Total</i>	Трошкови за плате и накнаде плата Costs for wages and salaries	Социјални доприноси <i>Social contributions</i>					
Укупно	10,87	10,80	9,94	0,86	0,02	0,03	0,02	0,01	Total
Непољопривред не дјелатности	9,36	9,30	8,58	0,72	0,02	0,04	0,02	(0,02)	Industry
Услугне дјелатности	11,70	11,64	10,70	0,94	0,02	0,03	0,02	0,01	Services

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Анкета о трошковима рада проводи се у складу са регулативама и препорукама ЕУ: Регулотива Савјета ЕУ бр. 530/1999, регулативе Европске комисије бр. 1726/1999 и 1737/2005, као и методолошким упутствима Европске статистичке канцеларије ЕУРОСТАТ.

Циљ Анкете о трошковима рада

Анкетом о трошковима рада прикупљају се подаци о исплаћеним платама и осталим трошковима рада које послодавац плаћа за запослена лица, гледано са аспекта трошкова послодавца, а не са аспекта примања запослених. Ови подаци омогућавају послодавцима и креаторима економске политике увид у стање и структуру трошкова рада у Босни и Херцеговини.

Јединица посматрања и јединица анкетања

Јединице посматрања у овом истраживању су пословни субјекти - правна лица. Подаци су прикупљени за правна лица као цјелину, а не према припадајућим јединицама у саставу.

Узорак

Оквир за избор узорка за ово истраживање су правна лица из Статистичког пословног регистра, који имају 10 и више запослених. Оквиром су обухваћена правна лица из свих подручја дјелатности КД БиХ 2010, осим подручја:

А Пољопривреда, шумарство и риболов.

Оквир узорка је стратификован према претежној дјелатности правног лица на нивоу области КД БиХ 2010 и према величини правног лица (према броју запослених).

Кориштена је комбинована метода избора правних лица (стратификованог случајног узорка и пуног обухвата), у зависности од њихове величине. Обухваћена су сва правна лица са 50 и више запослених, док су остали (од 10 до 49 запослених) изабране методом случајног узорка.

Укупна величина узорка за ИТР 2016 је 4.125 правних лица, и то у Федерацији БиХ 2.476 правних лица, у Републици Српској 1.460 правних лица, а у Дистрикту Брчко 189 правних лица.

Стопа неодговора

Стопа неодговора за ИТР 2016 износи 9%. Од 4.125 правних лица изабраних у узорак, 372 нису одговорила.

METHODOLOGICAL NOTICES

Labour Cost Survey is carried out in accordance with the Regulations and Recommendations of the EU: Council Regulation no. 530/1999, the European Commission Regulations no. 1726/1999 and 1737/2005, as well as the methodological guidelines of the European Statistical Office Eurostat.

The main goal of the survey

Labour Cost Survey obtains data on wages and salaries and other labour costs, paid by employer to employees. These data allow employers and economic policy makers insight into the level and structure of the labour cost in Bosnia and Herzegovina.

Observation unit

The units of observation in this survey are legal entities. Data were collected for legal entities as a whole, and not according to the corresponding local units.

Sample

The sample frame for this survey are legal entities from Statistical Business Register with 10 or more employees. This frame includes legal entities from all sections of activities NACE Rev.2, except: A Agriculture, forestry and fishing.

Sample frame was stratified according to the division of NACE Rev.2., and the size of the legal entity (on the basis of number of employees).

Legal entities with 50 or more employees were all included, while other entities (from 10 to 49 employees) were chosen on the basis of random sample method.

The total sample size for LCS 2016 was 4.125 legal entities, including 2.476 legal entities in Federation of Bosnia and Herzegovina, 1.460 legal entities in Republic of Srpska and 189 legal entities in District Brčko.

Non-response rate

The non-response rate for the ITR 2016 is 9%. Of the 4.125 legal entities selected in the sample, 372 did not respond.

Обухват истраживања

Од изабраних правних лица прикупљени су подаци за све запослене који имају заснован радни однос на одређено или неодређено вријеме, без обзира да ли раде пуно или краће од пуног радног времена, а примили су плату. Нису укључена примања лица ангажованих по основу уговора о дјелу или ауторском уговору, путем омладинских и студентских сервиса, те ученика и студената на пракси. Анкетом о трошковима рада обухваћени су само исплаћени трошкови рада за 2016. годину. Обрачунати а неисплаћени трошкови рада за 2016. годину, нису обухваћени овим истраживањем. Трошковима рада нису обухваћена примања која се односе на рефундирану плату или рефундирану накнаду плате.

Периодика прикупљања података

Анкета о трошковима рада се спроводи у четворогодишњој динамици, према захтјевима ЕУ. Прво истраживање ове врсте спроведено је за референтну 2009. годину.

Базни концепти и дефиниције

Укупни трошкови рада исказани су у бруто износу и обухватају:

- а) примања запослених лица,**
- б) социјалне доприносе,**
- в) трошкове образовања,**
- г) друге трошкове послодавца,**
- д) друге порезе, доприносе и издатке,**
умањене за износ
- е) субвенција за трошкове рада.**

а) Примања запослених лица обухватају: **бруто плате** (основне плате и додаци на плате, исплате по основу личне пословне успјешности или пословног успјеха предузећа), **накнаде бруто плата** (за дане годишњег одмора, накнаде за одсуствовање са посла за вријеме државних и вјерских празника и нерадних дана утврђених законом, накнаде плата за прекиде у раду без кривице запослених), **остале накнаде** (топли оброк, превоз, регрес, јубиларне награде, накнаде чланова управног и надзорног одбора ако су у радном односу код исплатиоца и сл.), **исплате у природи - производима предузећа** (исплате плата у природи и осталих накнада у производима предузећа, стамбени смјештај запослених, трошкови кориштења службеног аутомобила у приватне сврхе).

Основна плата и додаци на плату обухватају: исплате основне плате, додатке на радни стаж, додатке за рад у смјенама, дежурства, ноћни рад, прековремени рад, рад недјељом и празником, додатке због лоших услова рада и др.

Исплате по основу личне пословне успјешности обухватају: исплате запосленим на основу личне пословне успјешности (количина обављеног посла, квалитет рада, инвентивност и иновације).

Coverage

Data were collected for all employees from personnel records, irrespective of the type of employment (temporary or permanent) and duration of working hours (full time or part time), if they received salary. Labour cost of persons that work on the basis of author contracts, contracts concluded with young people's or students' unions are not included.

Data on labour cost collected with this survey refers on payed out labor cost, but not on accounted labour cost, not payed.

Labour costs do not cover refunded salaries or refunded compensations of salaries.

Periodicity of survey

Labour Cost Survey is carried out every four years, according to EU Regulations and Recommendations. The first one was conducted for referent 2009. year.

Definitions

Total labour costs cover:

- a) wages and salaries,**
- b) social contributions,**
- c) vocational training costs,**
- d) other labour costs,**
- e) other taxes, contributions and expenses,**
less
- f) subsidies.**

a) Wages and salaries cover: **gross wages** (basic wages/salaries and supplements, payment on the basis of personal effectiveness and additional cash payment as a result of effectiveness of the enterprise), **wage/salary compensation** for (annual leave, public holidays and other paid not worked days), **other payments** (for meal, transport, jubilee rewards, allowances for members of Steering Committee employed in organisation etc.), **payments in kind** (company products, costs of housing for employees, cars costs and other payment in kind).

Basic wage/salary and supplements cover payment of basic wages, working span bonus, shift work bonus, divided working hour's bonus, turn of duty, night work, overtime work, work on Sundays, public holidays and days off, bonuses for dangerous working environment etc.

Payment on the basis of personal effectiveness covers payment to employees on the basis of their personal effectiveness (amount, quality of work, innovation and inventiveness).

Додатне исплате по основу успјешности пословања предузећа обухватају: додатне исплате запосленим на основу периодичног и завршног обрачуна, 13. плату и друге исплате према колективном уговору или унутрашњем правилнику пословног субјекта.

Накнаде плате за вријеме годишњег одмора, државних или вјерских празника и нерадних дана утврђених законом обухватају:

исплаћене накнаде плате запосленим лицима за вријеме годишњег одмора, празника и нерадних дана одређених законом. Такође су укључене накнаде за вријеме одсутности за стручно образовање, преквалификацију или доквалификацију, за вријеме прекида рада због елементарних непогода, нестанка енергије, квара машина или уређаја, недостатка сировина, штрајкова и других случајева прописаних законом, колективним уговором или општим актом.

Остале накнаде обухватају: топли оброк, превоз, регрес, јубиларне награде, накнаде чланова управног и надзорног одбора ако су у радном односу код исплатиоца и сл.

Исплате у природи обухватају: нето трошкове предузећа за производе који су били даровани запосленима, или разлику набавне цијене и цијене по којој су производи били продани запосленим лицима, робне бонове, бонове за исхрану и купоне за превоз.

Трошкови стамбеног смјештаја запослених лица обухватају: трошкове стамбеног простора који је у власништву предузећа (трошкови одржавања и администрације, трошкови пореза и осигурања повезаних с таквим смјештајем), трошкове ренте коју плаћа послодавац за своје запослене и трошкове за градњу или куповину смјештајних објеката од стране запослених лица (разлика између тржишно одређених каматних стопа и оних које су стварно дате запосленима).

Трошкови за аутомобиле обухватају: трошкове за приватну употребу службених аутомобила од стране запослених лица (трошак леасинга, амортизације, премије осигурања, одржавања, поправака, паркирања, гаражирања, горива и слично).

Остале исплате у природи: укључују трошкове за поправке, одржавање и амортизацију простора за пружање услуга с подручја културе, спорта и осталих слободних активности у вези са запосленим лицима; трошкове чувања дјецe запослених (трошкове вртића и чувања дјецe код куће); пригодне дарове за дјецу запослених, трошкове мобитела, трошкове за одмаралишта, уплате послодавца у фондове синдиката, стипендије према уговору о школовању и слично.

Additional cash payment as a result of effectiveness of the enterprise covers additional payments on the basis of periodical and final accounts, 13th payment, and some other additional payment defined by the collective agreement or by internal acts of the enterprise.

Wage/salary compensation for annual holiday, public holidays etc. covers paid compensations of employees' wages/salaries for annual holiday, public holidays and days off, training, retraining or additional training, interruption of work due to natural disasters, electricity cut-out, breakdown of machinery and equipment, lack of raw material, strikes and other cases defined by law, a collective agreement or a general act.

Other payment covers: payments for meal, transport, jubilee rewards, allowances for members of Steering Committee employed in organisation etc.

Payment in kind covers net costs of the enterprise for products given away to employees, or the difference between the purchase price and the price at which the products were sold to employees, goods coupons, vouchers for meals and coupons for transportation.

Costs of housing for employees covers employer's costs of maintenance, repair and management of accommodation facilities and equipment for employees, taxes and insurance, employer's costs of rent for employees' accommodation, costs of housing loans (the difference between the bank interest and the employer's interest).

Car costs covers cost of personal use of company cars by employees (costs of leasing or depreciation, insurance, maintenance, repair, parking, fuel and similar).

Other payment in kind covers costs of maintenance, repair and depreciation of premises for services and costs of services from the fields of culture, sport and other leisure activities in connection with employees, costs of babysitting children of employees (costs of kindergartens and of child care at home), gifts for children of employees, the cost of cell phones, costs for recreation facilities, employer's payment for trade union, grants under a contract of training etc.

Не укључују трошкове за плате, накнаде плате и доприносе лицима запослених у властитом предузећу за услуге с подручја културе, спорта и осталих слободних активности, све облике субвенција, трошкове за одјећу намијењену употреби на радном мјесту, инвестиције у објекте, просторе, превозна средства и опрему те новчану помоћ из различитих фондова.

b) Социјални доприноси послодавца обухватају: **индиректне доприносе послодавца за социјално осигурање** (законски прописане доприносе на терет послодавца и додатне исплате које иду на терет послодавца, а намијењене су за социјалну сигурност запосленика), што се према законској регулативи односи само на Федерацију БиХ и **директне доприносе за социјално осигурање** (накнаде плата за дане боловања на терет послодавца, премије осигурања запослених, помоћ запосленима и њиховим породицама, отпремнине запосленима за чијим радом је престала потреба, отпремнине за одлазак у пензију и сл), што се према законској регулативи односи на оба ентитета.

c) Трошкови образовања обухватају: трошкове за обуке, курсеве, семинаре, стручно усавршавање, за вањске инструкторе на терет послодавца и сл. Овдје спадају такође трошкови одржавања, поправке и амортизације простора и опреме који су намијењени искључиво образовању, издатке за помагала која се користе за образовање. Ови трошкови не обухватају плате и накнаде плата и доприноса за инструкторе запослене у предузећу, улагања у просторе и опрему намијењену образовању и трошкове образовања које плаћају запослени.

d) Други трошкови послодавца обухватају: трошкове заштите на раду и радне одјеће као и трошкове запошљавања нових запослених (трошкови огласа, конкурса и сл.)

e) Други порези, доприноси и издаци обухватају остале доприносе и порезе које плаћа послодавац по основу плаћа или запошљавања. Ова варијабла обухвата нпр.: доприносе и порезе које плаћа послодавац зато што запошљава премало особа са инвалидитетом, затим доприносе и порезе за непоштивање одредаба закона о раду, чланарине тј. доприносе привредним коморама, те остале сличне доприносе или порезе.

f) Субвенције за трошкове рада обухватају све врсте субвенција од државе или других предузећа или организација усмјерених искључиво за субвенционирање дијела или укупних трошкова рада. Субвенције су одбитна ставка од укупних трошкова рада.

Искључују се субвенције које покривају доприносе и плаћања за социјалну заштиту, трошкове образовања и рефундирана средства од стране Федералног завода за здравствено осигурање или Федералног завода за пензионо или инвалидско осигурање и Фонда здравственог осигурања Републике Српске или Републичког фонда за пензијско или инвалидско осигурање.

Not covered are costs of wages and salaries, compensation and contributions of employees responsible for services in the field of culture, sports and other leisure activities in their own company, all forms of subsidies, costs of clothing to be used at the workplace, investment in buildings, premises, means of transport and equipment, and monetary assistance from various funds.

b) Employers' social contributions cover: indirect social security contributions (employer's statutory social security contributions and additional employer's payment for social security of employees), which, according to law refers only to Federation of Bosnia and Herzegovina and direct social security contributions (sickness benefit, redundancy payment for permanent lay-offs, solidarity assistance and payments for retirement), which, according to law refers to the both entities.

c) Vocational training costs paid by employer cover costs of courses, seminars, conferences and payment for external instructors paid by the employer, costs of maintenance, repair and depreciation of premises and equipment intended exclusively for training, costs of tools and instruments used for training.

d) Other labour costs paid by employer cover expenditure for working clothes, protective clothes and protection instruments paid by employers and intended for use at the workplace, and recruitment costs (costs of advertising job vacancies, testing, cost to the recruitment agencies etc.)

e) Other taxes, contributions and expenditures include: contributions and taxes paid by the employer because they do not employ the legally prescribed number of persons with disabilities, taxes for non-compliance with the provisions of the law on labor, membership fees, contribute to the chambers of commerce, and other similar contributions or taxes.

f) Subsidies cover all types of subsidies paid by the state or other enterprises, companies and organisations with the purpose to subsidise part of the labour costs or total labour costs, but not intended to cover social security, vocational training costs and reimbursed costs. Subsidies reduce labour costs.

Плаћени сати рада обухватају сате за које је запослено лице примило плату, а укључују извршене сате рада у пуном радном времену, краћем или дужем од пуног радног времена и неизвршене, а плаћене сате рада (годишњи одмор, празници и слободни дани, одсутност због болести коју плаћа послодавац и други плаћени, а неизвршени сати). Нису укључени рефундирани сати (породиљско одсуство, скраћено радно вријеме родитеља, боловање које не плаћа послодавац и други рефундирани сати).

Извршени сати рада су дио укупно плаћених сати рада, и обухватају извршене, стварно одрађене сате рада (ефективне сате рада) у пуном радном времену, у радном времену краћем или дужем од пуног радног времена. Такође су укључени и сати кад су запослена лица биле на радном мјесту, а нису радила због квара или ћишћења машина, припреме или чишћења алата, тренутног недостатка посла, одмора краћих од 30 минута, писања радних извјештаја, чекања или застоја за које нису одговорни запослени а за то вријеме су примили плату.

У извршене сате рада нису укључени сати када запослена лица нису радила или их није било на радном мјесту (дневни одмор дужи од 30 минута, годишњи одмор, плаћен допуст, празници и нерадни дани утврђени законом, одсутност због боловања било које врсте, стручног образовања, плаћени допуст до 7 дана, превоз на посао и с посла).

Коефициент варијације (ЦВ) је релативна мјера (постотак) поузданости процјене и говори о ширини интервала поузданости.

Скраћенице и знакови:

КД БиХ 2010	класификација дјелатности
0	податак је мањи од 0,5
-	нема појаве
.	податак је различит од нуле, али се не објављује јер је екстремно несигуран, (ЦВ ≥ 30%)
(())	податак је несигуран, (20% ≤ ЦВ < 30%)
()	податак је мање сигуран, (10% ≤ ЦВ < 20%)
¹⁾	знак за напомену

Paid hours cover total number of hours paid by the employer to all employees. These hours include actually worked hours in full time, part time and overtime, and paid but not worked hours. Not covered are reimbursed hours (maternity leave, nursing, sick leave that are not paid by employer and similar and similar).

Hours actually worked cover hours actually worked in full time, part time and overtime and hours when employees were at the workplace and received earnings but did not work due to work and site preparation, breakdown or cleaning of machinery, accidents, temporary lack of work or writing reports.

Hours actually worked do not cover hours when employees did not work or they were absent from workplace (annual leave, sick leave paid by the employer, paid leave, public holidays and day-offs as prescribed by law and other hours paid, but not worked).

Coefficient of variation (CV) is a relative measure (percent) of reliability estimates, and indicates the width of the confidence interval.

Abbreviations and symbols:

NACE Rev.2	Classification of Economic Activities
0	value is less than 0,5
-	no occurrence
.	not zero but extremely inaccurate estimation, (CV ≥ 30%)
(())	inaccurate estimation, (20% ≤ CV < 30%)
()	less accurate estimation, (10% ≤ CV < 20%)
¹⁾	footnote

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 · Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Интернетска страница/Web site: <http://www.bhas.gov.ba>

Одговара директор: Велимир Јукић
Person responsible: Velimir Jukić, Director

Саопштење приредили: Свјетлана Кезуновић, Тијана Попић и Јасна Исаковић
Prepared by: Ms. Svjetlana Kezunović, Ms. Tijana Popić i Ms. Jasna Isaković

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
